

er uden Betydning. Jeg skal derimod gjøre den Bemærkning ligeoverfor den ærede Ordfører, at det virkelig forekommer mig, at det ogsaa hidtil har været let og simpelt at opdage, hvor meget der anvendes dertil. Jeg tør holde mig overbevist om, at der ikke er hængaaet nogen Rigsdag, uden at det klart er blevet fremhævet, samt herfra er gaaet over andetsteds og er blevet saa tydeligt, som Noget kan være, at naar der opføres tre Hundrede og nogle Halvtredshundstyve Tusinde til Kultusministeriet, er det ikke Meningen dermed, at man er indskrænket dertil. Dette er imidlertid et mere underordnet Punkt, men naar den ærede Ordfører i den Anledning gjorde en Bemærkning overfor den Behreidelse, der undertiden fremkommer om, at Rigsdagen viser sig for karrig overfor den Slags Formaal, skal jeg sige, at Rigsdagen selvfølgelig ligesaa lidt kan være fritagen for Behreidelser i den ene eller den anden Retning som enkelte Menneſter eller andre enkelte Institutioner kunne det, og altsaa kan vistnok en saadan Behreidelse være kommen frem, men den ærede Ordfører vil sikkert give mig Ret i, at der neppe er gaaet nogen Rigsdag forbi, i hvilken jeg har havt den Være at staa her som Kultusminister, uden at jeg netop har udtalt det Modsatte, nemlig at man maatte erkjende, at der fra Rigsdagens Side var viist en stor Smødekommen ogsaa overfor disse Formaal. Det er altsaa ikke noget Nyt, jeg her udtaler; men jeg skal dog til yderligere Oplysning bemærke, at jeg derved sigter til, hvad Rigsdagen hidtil har gjort, og hvad den har gjort som saadan. Det har derimod ikke været min Mening at negte, at der paa Rigsdagen har været antydet visse Bestræbelser, som, hvis de vare lykkedes, meget væsentlig vilde have modificeret min Dom i saa Henseende. Naar jeg saaledes maa erkjende, at Rigsdagen ogsaa i denne Henseende ved sine Afgjøvelser har viist et priseligt Hensyn til aandelige Interessers Fremme, fører dette naturligt over til et andet Punkt, som den ærede Ordfører omtalte, og som i Betænkningen findes anført under Nr. 73. Han mente, det skulde være et Formaal, for hvilket der strax skulde arbeides, at en hel Omformning af dette Ministeriums Stilling fandt Sted derved, at alle separate Fonde, i det Mindste forsaavidt de ere offentlige, gik over i Statskassen, hvorfra Udgifterne dernæst skulde afgjøres. Jeg siger, at dette staaer i Forbindelse med, hvad jeg nys nævnedes, thi det er klart, at naar det med fuld Føie kan siges, at Rigsdagen ikke har viist Karrighed i sine Beslutninger om, hvad der kan anvendes til de aandelige Formaal, der ere opførte paa Finantsloven, viser dette, at der ikke her er Tale om at give Rigsdagen nogen anden Myndighed end den, den allerede har. Naar der nu imidlertid er Spørgsmaal om pludseligt at bringe det dertil, at disse Fonde, der ere opsamlende gjennem Aarhundreders Løb, dels fra det Offentliges, dels fra Private

Side, netop fordi der var saadanne offentlige Fonde til Stede, og hvorved der er fremkommet en Tilstand, som jeg med Sikkerhed kan paastaa findes næsten i alle andre Lande, eller som man har bestræbt sig for at skabe, hvor den ikke fandtes, skulde optages i den samlede Statskasse, hvorved deres hele Karakter ubivistes, kan jeg naturligvis ligesaa lidt nu som tidligere, naar jeg har havt Leilighed til at udtale mig derom, anse dette for rigtigt, og jeg har hidtil faaet Medhold i denne min Anskuelse her i Thinget. Hvad Spørgsmaalet om parlamentarisk Kommission angaar, antager jeg ikke, det nu er Dieblisset til at forhandle derom. Vist er det, at en saadan Kommission vilde faae nok at gjøre, hvis den skulde paatage sig Alt, hvad Udvalget synes at fornære den med. Allerede Alt, hvad den fik fra Kultusministeriet, vilde være et ganske rundeligt Arbejde, og jeg antager, at man ikke ganſte vilde udelukke mine Kolleger fra ogsaa at faae deres Ministerier undersøgte i denne parlamentariske Kommission. Der er i den med temmelig utydelige Ord her fremsatte Opgave antydet et Formaal, som kunde blive meget omfattende, idet der staaer, at Kommissionens Opgave skulde være „at tage under Overveielſe og stille Forslag om, hvorledes de Midler, man bevilger til Videnskabeligheds og Folkeoplysnings Fremme, kunde finde den for Diemedet bedst mulige Anvendelse“. Det forekommer mig ogsaa, at dette vilde tage sig lidt besynderligt ud, thi naar der efter Anmodning af Ministeren bevilges et Beløb til Anvendelse til et videnskabeligt Formaal, maa man dog vel have den Tillid til Ministeren, at han anvender det efter sin Indsigt; dette maa vel netop siges at være det naturlige Forhold imellem den bevilgende og den udgørende Myndighed. Jeg skal imidlertid som sagt ikke gaa dybere ind herpaa og ligesaa lidt paa de andre Punkter og Gjenstande, som man vil overdrage til en saadan parlamentarisk Kommission. Det nævnes under Nr. 78 i Betænkningen, at man ogsaa vil overdrage den en Undersøgelse med Hensyn til samtlige de Kirkers Midler, som staa direkte og umiddelbart under Statens Overbestyrelſe; det vilde ogsaa være en ganſte rundelig Opgave. Dertil er man bleven foranlediget ved en enkelt Omstændighed med Hensyn til Roeskilde Domkirke, som den ærede Ordfører ligeledes berørte. Jeg har i min Skrivelse derom givet saa udførlige Oplysninger, at der ikke er meget at tilføie. Det er unødvendigt at bemærke, at Afgjørelsen har været fuldstændig loovlig og i Overensstemmelse med den nu bestaaende Tilstand; men forsaavidt der er Spørgsmaal om, hvorvidt en saadan Afgjørelſe er billig, skal jeg dog, til hvad den ærede Ordfører har anført, sœie, at der paa en særdeles indtrængende Maade var fremsat et Onſke derom for Ministeriet, saavel fra Kirkeinspektionens som fra Stiftsøvrighedens Side, samt